

Ірына КАЗАЧЭНКА

АРГАНІЗАЦЫЯ ПОШУКАВАЙ ДЗЕЙНАСЦІ ШКОЛЬНІКАЎ ВЭБ-КВЭСТ

Адна з формаў самастойнай творчай дзейнасці вучняў – пошукавая дзейнасць. У дадзеным выпадку пад ёй трэба разумець дзейнасць вучняў, што звязана з рашэннем даследчых задач, адказы на якія загадзя не вядомыя. У такіх задачах праблема для вывучэння залежыць, як правіла, ад фактараў, якія неабходна супастаўляць, аналізаваць, а потым рабіць самастойныя высновы.

Сёння асновай арганізацыі самастойнай пошукавай работы вучняў з’яўляецца не толькі традыцыйная вучэбная літаратура, але і ўсе магчымыя сэрвісы і інтэрнэт-рэсурсы. Інфармацыйна-камунікацыйныя тэхналогіі могуць выступаць як інструмент даследавання, як крыніца дадатковай інфармацыі, як спосаб самаадукацыі.

Адна з цікавых сучасных тэхналогій – вэб-квэст – пазнавальная гульня з прыцягненнем інтэрнэт-рэсурсаў. Англійскае слова *quest* можна тлумачыць як “пошук” ці нават “прыгода”. Квэст-тэхналогіі ў адукацыі заснаваны на пошуку рашэння канкрэтна пастаўленай задачы.

Асаблівасць адукацыйнага вэб-квэста – частка інфармацыі ці яна ўся знаходзіцца на розных сайтах. У ходзе гульні вучні выбіраюць ролі, прапанаваныя настаўнікам, вывучаюць інфармацыю на сайтах і, такім чынам, рашаюць (індывідуальна ці ў групах) вучэбную задачу. Вір-

туальны квэст-праект дазваляе арганізаваць пошукавую дзейнасць школьнікаў рознага ўзросту ў гульнівай форме. Задача настаўніка – распрацаваць праграму даследчай гульні, сцэнарый квэста, падрыхтаваць заданні ўдзельнікам, сістэму ацэнкі дзейнасці вучняў, кантраляваць працу старшакласнікаў з рознымі інтэрнэт-рэсурсамі, а на ўроках арганізаваць справаздачу зробленага, выкарыстоўваючы ўвесь напрацаваны матэрыял.

1. Падрыхтоўчая работа: знаёмства з тэмай, фармуляванне праблемы, стварэнне каманд, размеркаванне роляў у камандзе	2. Выкананне задання: збор інфармацыі, пошук адказаў на пастаўленыя пытанні, трансфармацыя атрыманай інфармацыі для рашэння акрэсленых праблем
Этапы работы	
3. Афармленне вынікаў: адбор важнай інфармацыі, падача яе ў выглядзе вэб-сайта, html-старонкі, слайд-шоу, буклета, постара ці рэпартажу	4. Абмеркаванне вынікаў працы над вэб-квэстам: прэзентацыя і абмеркаванне вынікаў, рэфлексія

Разгледзім структуру вэб-квэста, паграбаванні да асобных яго элементаў на прыкладзе даследча-пазнавальнай гульні па беларускай літаратуры “Эпоха барока”.

Для правядзення вэб-квэста быў падрыхтаваны матэрыял на старонцы <https://questlit.jimdo.com/эпоха-барока/>. Адкрывае старонку “легенда” – уступ, інтрыга квэста.

“Роднаму слову” – 30!

Віншую часопіс “Роднае слова” з юбілеем! 30 гадоў ён займае годнае месца сярод педагагічных і метадычных выданняў нашай краіны. На старонках выдання заўсёды можна знайсці карысны, цікавы, сучасны матэрыял для падрыхтоўкі да заняткаў па роднай мове і літаратуры. Жадаю “Роднаму слову” і далей аб’ядноўваць вакол сябе высокакваліфікаваных аўтараў, знаходзіць новыя імёны, змястоўныя матэрыялы і тым самым пашыраць кола зацікаўленых чытачоў.

Ірына КАЗАЧЭНКА, настаўнік-метадыст,
настаўнік беларускай мовы і літаратуры
Лельчыцкай раённай гімназіі.

За шматгадовую гісторыю існавання чалавечтва было створана мноства стыляў і накірункаў у мастацтве. Адным з іх стаў стыль БАРОКА, створаны ў XVII стагоддзі. Гэты стыль знайшоў адлюстраванне ў архітэктуры, жывапісе, скульптуры, дэкаратыўна-прыкладным мастацтве. Вэб-квэст дазволіць нам бліжэй пазнаёміцца з асаблівасцямі побыту эпохі барока, з геніямі архітэктуры, скульптуры, жывапісу і музыкі.

Удзельнікам прапануюцца парады па праходжанні гульні:

Вывучы тэму па прапанаваных інтэрнэт-рэсурсах. Знайдзі сам цікавыя рэсурсы (тэксты, ілюстрацыі, музыку, відэа) у сеціве, у адпаведнасці з выбранай табой роляй. Можаш дадаць свае спасылкі ў раздзел “Інтэрнэт-спасылкі”. Добра вывучы адабраныя табой для работы матэрыялы. Выканай тую частку даследавання, якая вызначана тваёй роляй. Давядзі работу да лагічнага заканчэння. Кансультуйся з настаўнікам.

Аформі вынікі работы і загрузі іх на сайт у раздзеле “Вынікі работы”.

Ролі і заданні для праходжання названага вэб-квэста размеркаваны наступным чынам:

МАСТАЦТВАЗНАЎЦА

Ты ведаеш мастацтва розных эпох і стыляў. Раскажы пра стыль барока (гісторыя яго з’яўлення, характэрныя рысы).

АРХІТЭКТАР

Ты любіш падарожнічаць і вывучаць архітэктурныя стылі розных эпох. Раскажы пра самыя цікавыя і самыя вядомыя прыклады стылю барока ў архітэктуры, праілюструй падарожжа з дапамогай прэзентацыі.

АНТЫКВАР

Ты сапраўдны аматар старажытных рэчаў. Толькі ты сапраўднаму ведаеш цану карцін, скульптур, фарфору, кніг і іншых каштоўнасцей. Раскажы пра знакамітых майстроў эпохі барока і іх творы.

МУЗЫКАЗНАЎЦА

Ты прывык аналізаваць і ацэньваць творы музыкальнага мастацтва. Раскажы пра музыку эпохі барока, пра кампазітараў таго часу і іх творы. Зрабі падборку твораў кампазітараў.

СТЫЛІСТ

Ты – дасведчаны чалавек у свеце моды, з цікавасцю вывучаеш перавагі ў адзенні і спосабах упрыгожваць сябе ў розныя эпохі. Раскажы пра касцюм эпохі барока з дапамогай мультымедынай прэзентацыі.

Для сістэматызацыі даследаванага матэрыялу вучням-удзельнікам квэста прапанаваны табліцы:

I. Жывапіс эпохі барока (для “мастацтвазнаўцаў”).

Твор жывапісу	Аўтар	Рысы барока
		
		
		

II. Архітэктура эпохі барока (для групы “архітэктараў”).

Узор архітэктуры	Аўтар	Рысы барока
		
		
		

III. Музыка эпохі барока (для “музычных крытыкаў”).

Музычны твор	Аўтар	Рысы барока
	Іаган Себасц’ян Бах	
	Фрыдрых Гендэль	
	Антонія Вівальдзі	

IV. Касцюм арыстакратаў эпохі барока (для “стылістаў”).

Касцюм	Малюнак	Рысы барока
Мужчынскі		
Жаночы		

Для выканання заданняў вэб-квэста “Эпоха барока” вучням былі прапанаваны спасылкі:

<http://allby.tv/article/2248/pachatak-epoch-baroka-na-belarus;>

<https://be.wikipedia.org/wiki/Барока;>

<https://be.wikipedia.org/wiki/>

Катэгорыя:Мастакі_барока;

https://ru.wikipedia.org/wiki/Музыка_эпохи_барокко;

https://ru.wikipedia.org/wiki/Архитектура_барокко;

<http://music-fantasy.ru/materials/skazki-starogo-pianino-antonio-vivaldi;>

<http://music-fantasy.ru/dictionary/vivaldi-antonio.>

Віды афармлення матэрыялаў даследавання розныя: аналітычныя табліцы, буклеты, тэматычныя музычныя альбомы, прэзентацыі, стужка часу і іншыя.

Як бачым, фарміраванне навыкаў даследчай работы, выкарыстання інфармацыйна-камунікацыйных тэхналогій, умённе працаваць з інфармацыяй, кіраванне ёю, яе ацэнка і стварэнне выходзяць на першы план. Усё гэта адкрывае новыя магчымасці для атрымання эфектыўнага

выніку ў развіцці пошукавай дзейнасці вучняў і разам з тым іх інфармацыйна-камунікацыйнай кампетэнтнасці.

Такім чынам, вэб-квэст падтрымлівае навучанне на ўзроўні мыслення, аналізу, сінтэзу і ацэнкі; удзельнік квэста атрымлівае дадатковую магчымасць экспертызы сваіх творчых здольнасцей і ўменняў; удзельнік квэста вучыцца выкарыстоўваць інфармацыйную інтэрнэт-прасторы для пашырэння сферы сваёй даследчай дзейнасці; размяшчэнне вэб-квэстаў у сеціве дазваляе значна павысіць матывацыю вучняў для дасягнення найлепшых вынікаў.

Спіс літаратуры

1. **Запрудский, Н. И.** Современные школьные технологии / Н. И. Запрудский. – Минск : Сэр-Вит, 2010. – 256 с.

2. **Волкова, Е. И.** Веб-сервисы в практике учителя русского языка и литературы / Е. И. Волкова ; ГУО “Минский областной институт развития образования”. – Минск : Мин. обл. ин-т развития образования, 2016. – 28 с.

3. **Николаева, Н. В.** Образовательные квест-проекты как метод и средство развития навыков информационной деятельности учащихся [Электронный ресурс] / Н. В. Николаева. – Режим доступа : http://rcio.pnzgu.ru/vio/07/cd_site/Articles/art_1_12.htm.

Аўтар ахвярае ганарар на развіццё часопіса.

Святлана МАРОЗ,
Марына РЖАВУЦКАЯ

ТЭМАТЫЧНЫЯ ТРЭНІРОВАЧНЫЯ ПРАКТЫКАВАННІ ПА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ СЛУЖБОВЫЯ ЧАСЦІНЫ МОВЫ. ВЫКЛІЧНІК

У школьным курсе марфалогіі вывучаюцца тры службовыя часціны мовы (прыназоўнік, злучнік, часціца) і выклічнік. У працэсе падрыхтоўкі да алімпіяды вучням неабходна ўзнавіць веды пра тое, што часціны мовы – гэта цэнтральнае лінгвістычнае паняцце, яно мае шырокае значэнне і абазначае марфалагічную катэгорыю, якая вызначае размеркаванне слоў па лексіка-граматычных разрадах. Да адной часціны мовы адносяцца словы, якія маюць аднолькавае граматычнае значэнне, аднолькавы набор марфалагічных прымет. Неабходна, каб вучні ўзгадалі падставы размежавання лексіка-граматычных разрадаў, што дазволіць ім дакладна авалодаць тэхнікай аднясення слоў да розных, у тым ліку і службовых, часцін мовы.

Паглыбленне ведаў, умённяў і навыкаў па вывучэнні службовых часцін мовы і выклічніка можна пабудаваць па наступным плане: а) агульная катэгарыяльная функцыя службовай часціны мовы і выклічніка; б) марфалагічныя прыметы, уласцівыя пэўнай службовай часціне мовы і выклічніку; в) спалучальнасць пэўнай службовай часціны мовы і выклічніка з іншымі часцінамі мовы; г) тэкстаўтваральная роля службовай часціны мовы і выклічніка.

У час узнаўлення ведаў настаўнік кіруецца ў сваёй працы такімі спецыфічнымі прынцыпамі навучання, як: адзінства формы, значэння і функцыі, матываванасць і адрасаванасць лінгвістычнага матэрыялу, стымуляванне і арганізацыя выкарыстання граматычных ведаў у маўленчай прыктыцы і інш.